

Megjelen minden vasárnap.

kapcsolódások és felolvasások

RÁCH ERŐRE

Szerkesztőség és Kiadói hivatal:

Sopron, Ógabona-tér 12. sz.

ERŐRE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 helyben kihirdetve, vidékre postán küldve:
 egész évre . . . . . 6 K - f
 fél évre . . . . . 3 K - f
 negyed évre . . . . . 1 K 50 f
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések jutalmatosan közöltemek.

Ipari és kereskedelmi érdekek szolgálatában álló független kritikai hetilap.

Precedens nélkül.

A közoktatásügyi minisztert e napokban arra kérték, hogy egy polgári iskolát olyanformán alakítson át, hogy benne ezután a mezőgazdaságot is tanítsák. A nagykikindaiak kérték polgári iskolájuk ilyen átalakítását. A minisztert a kérdés meglepte s meglepetésében azt mondotta, hogy az átalakított iskola precedens nélkül való volna. Bizonyára tanácsosai is ezt mondják. S ez a kijelentés a kérelem elutasítását jelenti. Pedig alkotni vágyó minisztert egyenesen igazhatna az, hogy precedens nélkül intézkedhetik. Hogy valamit maga formálhat s nem kell folyvást csak formákat alkalmaznia. A nagykikindaiak olyan iskolát kértek, amely sajátos viszonyoknak akar megfelelni. Nem is sajátos kikindai, hanem sajátos magyar viszonyoknak. A kikindai iskola új iskolatípus volna. Miért, a kikindai a miniszteriumot nem hevíti annak a lehetőségre, hogy a viláig éle magyar iskola-típussal állhat?

Minden iskolánkat idegenből hozottunk meg, ami éppenséggel nem baj, ha a meghonosítást jól végezték, most ime arról van szó, hogy precedens nélkül való iskolát szervezzünk s ettől a lehetőségtől megreméltünk. Bizonyos, hogy a külföldi minta nagyon jó okulás számunkra, de nem igaz, hogy csak a külföldi precedens átvőzít. Miért nem ismerik el az idegen mintát parancsolónak, amikor népjogok és közszabadságok fejlesztéséről van szó és miért nem szent a külföldi precedens olyankor is, amikor például a reakció előretörtetésének megfordulása kívánatos? Nagy baj az, ha a külföldi minta formalisták mindenségévé lesz, mert lehetetlenül teszi a sajátos szükségességek modern kielégítését. Igénis átvőzítésnek kell vallanunk a külföldnek azt a példaadást, hogy korunk követelményének meg akar felelni a kor szelleméi által megállapított lehetőségek keretében s hogy ezt a keretet szüntelenül kitágítja, hanem ezen példaadáson okulva, a mi sajátos követelményeinket is ki kell elégítenünk a kor szellemével. S ez a kielégítés éppen az iskola dolgában szükséges.

Szükségünk van sajátos iskolákra is, amelyekben a mi különleges körül-

ményeink követelményeit is latba vetik. Azt olvassom az amerikai mezőgazdasági oktatásról szóló ismertetésben, hogy a mezőgazdasági kollégiumoknak nincs egységes szervezetük; olyanok, mint minden amerikai iskolai intézmény: az illető vidék sajátos szükségességeihez alkalmazkodik. A nagykikindaiak ennek az amerikai felfogásnak érvényesülését kérték, anélkül, hogy az amerikai iskolákra gondoltak. Tulajdonképpen nem is kikindai kultúrkövetelményeknek voltak szószólói, hanem a magyar műveltség szükségleteinek jobb kielégítését kérték.

Énnek a földművelő országnak műveltségében a mezőgazdaságról való tudásnak jelentékeny részt kell juttatnia. Kell, hogy a mi általános műveltségünknek sajátos körülményeink folytán különleges hatalma legyen. Egyáltalában nagy bajunk, hogy iskoláink nem szolgálnak gazdasági tudással. Nem a gazdasági szakiskolákról, hanem úgynevezett általános műveltséget szolgálta iskolákról szólnok. Róuk ugyancsak azt hirdetik, hogy az életre előkészítenek. Micsoda előkészítés az, amely a gazdasági gondolkodáshoz elkerülhetetlen gazdasági tudásra nem vet ügyet? Az élet gazdasági küzdelem, a társadalom a gazdasági érvényesülés porondja és kerete, nem igaz tehát, hogy az életnek iskolája az, amely nemcsak hogy nem neveli a gazdasági gondolkodást, hanem egy élettel-ellenlétes ideológiának erőszakosával az ifjúságot ettől a gondolkodástól el akarja riasztani.

Az új magyar iskola-típus, a precedens nélkül való nagykikindai polgári iskola lapogatózás-féle volna ennek a szervezésnek terén. Egyelőre egyebet nem tehetünk, mint tapogatózunk. Hátha valamelyest közelebb férköznék oda, ahol a nép szellemi és gazdasági életének egységét fölisméri! Az ilyen tapogatózó lépések az iskolát közelebb hozhatják az igazi általános műveltséghez s ezt a műveltséget igazán általánossá tenni segíthetnek. S ezt a műveltséget alkalmassá tennék arra, hogy a tudás és ismeret anyagából az élet műveit formálja, amint ezt tudósok nekik kötelességévé tették. Tudósok, akik az abszolút tudomány magasságából bele tudtak látni a rela-

tív műveltségnek egyszerű életintéző voltába.

Precedens nélkül... A miniszternek csak azt kellene megfontolnia, hogy vajjon a precedens nélkül való magyar iskola a híres általános műveltséget és az élet számára való nevelést szolgálja-e. Hiszen iskoláinknak ez a kitűzött célja. Az élet számára való nevelésnek a sajátos körülményeket tekintetbe kell vennie, de az általános műveltség alkotói közt is vannak sajátos helyi elemek. Ezt még azok is elismerhetik, akik a külön szellemi élet bálhiteiben megrögzöttek. Az általános műveltség német fajtáját a német iskola elismeri s úgy is állapította meg a maga tanítását. A műveltségnek ezt a helyi jellegét s helyi szükségleteit mi is tudomásul vetjük, hiszen német elismeretése külföldi precedenstől szolgált nekünk. És tanítjuk a magyar irodalomtörténetet, a magyar történelmet, mint a sajátos magyar általános műveltség részeit. Elismerjük és érvényesítjük tehát az iskolának azt a követelményét és kötelességét, hogy alkalmazkodjék a helyi, a sajátos körülményekhez. Vajjon a mezőgazdaságnak a műveltségi iskolába beiktatása ilyen alkalmazkodás volna.

Mert a mezőgazdasághoz való hozzáértés a földműves-ország általános műveltségének szükséges része. Vagy legalább azok műveltségé, akik életviszonyaik folytán a mezőgazdasággal közvetlen összeköttetésben vannak. A nagykikindai polgárnak és a vidék legtöbb polgárainak életében a mezőgazdaság műveltséget és munkájáról való tudásnak gyakraiban van dolga, mint akár a mérten, akár a fizika, vagy a történelem és nyelvtan tételeinek az iskola mégse törődik azzal a tudással és tanítással. Emekzetek pedig sikertelenül erőszakolják. Vajjon nem volna-e az a tanítás is sikeresebb, ha a mérten, a fizika, a vegytan, a természetrajz tételei a tanító előtt egyszerűen csak eleven élet tételeivé válnának, ha ugyanis a mezőgazdasággal való összefüggésben ismerné meg őket? A nagykikindai polgári iskolai terv elem a tanításnak egyszerű tervlátait forrasza s a magyar általános műveltség társaság

Gummisarok, cipőkrém, cipósámfa, cipőkötő, szallagtartó, gyöngycsokor
 és mindenemű díszmü bőrök nagy választéka.
Világhírű „O'SULLIVAN” gummisarok
 és „IDA” cipőkrém egyedüli raktára

FLEISCHER JÓZSEF UTÓDA
 bőrkereskedésében
 SOPRON, SZÉCHENYI-TÉR 20.

friss bugyogását hallom, ha erre az iskola-típusra gondolok. Mert azt is látom, hogy a mezőgazdaság azáltal, hogy a műveltség alkotó elemévé lesz, a műveltség kötelezettségeinek részesevé válik. A mezőgazdaság a maga különbözőségeiből bekelekedik az általánosság tudásának körébe. Amióta az exkluzivitás tudásának körébe. A munkáé és a munkáltatóé. És egyszerre úgy látom, hogy ők is, mi is ugyanegy társadalomhoz tartozunk. Erőitek, elmentétek, meszterkedések és törekvések dolgában ugyanegy társadalomhoz. Eről a megismerésről bizonyos, hogy a sajátos magyar műveltség gazdagodásait jelentenek. Talán nem is szabad ilyen művelteké lennünk.

SZEMLE.

* **Vám politikánk és a drágaság.** A Magyar gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatóságán a nyár folyamán előkészítette azt az árkiegészítést, amelyet a társaságok bevonásával fészelt a drágaság kérdésében vám politikai szempontból fog meg tartani. A nagy előzetes előadás programját a következőkben állapították meg. 1. A pénz vásárlási erejének hullámzása, előadó Z. a v. a. t. d. s. y. Alfréd dr. 2. A mostani vám tételek hatása a magyar és osztrák mezőgazdasági termelésre, előadó Bossányi Endre. 3. Az ipari vámok hatásának kutatása, előadó Hegedűs Loránt. Gyönyörű orvoslása az drágaság betegségének. Olyba tűnik mindezen elemzők elméletét, ahelyett hogy akár csak száraz kenyérről is tömnek meg, azt a kínzó és göcsököt okozó éhség csillapítását.

* **Inas hiány.** Mint hangosbábá válik a pansz, hogy nincs inas, nincs jóvó gene-

rációja az ipar és kereskedelemnek. Pedig ezzel a kérdéssel, foglalkoznia kell a társadalomnak az érdekekkel szerveződés, sőt magának a kormányzatnak is. Az úgy eminenen körteként képez. Társadalmi betegség nálunk, hogy a kereskedelmi és kisipari pályán működő alkalmazottak mintegy alacsonyabb rendű osztályban levőknek tekintik, holott valójában egy pályán sem érvényesül egyetlen egy pályán sem érvényesül ugyanígyra az egyenlő intelligenciájúakkal szemben, mint például a kereskedelemben terén. Vagy talán ep azért nem adják az apák fiaikat erre a pályára, mert nem bíznak vérük intelligenciájában? Hat anny bizonyos, hogy a korlátolt és félészé kóznai az inasoknál megvanak az ipari és kereskedelmi érdekek képviselőinek is, amivel az inasgyűrendezésük karöltve kell járni. A kötelező inastartást kell elhatározni és számolva az idők fejlődésével, a közönséges munkára és szakképzésekre külön alkalmazottakkal kell tartani. De kersebb kell venni azt az ügyét a kormánytynak is, a tanonciskolák ügyét az iparosok és kereskedők igényeinek megfelelően rendezni. Meg kell változtatni az idejét mult tanácsotvénnyel teljes egészében és törvényerőre kell emelni az ipari és kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíj biztosítását. Ez egy csapásra alaposan megváltoztatná a helyzetet. Kereskedelmünk és iparunk fejlődése csak úgy lesz biztosítható, ha a jóvó generáció; az inas kérdést megoldani sikerül.

* A magyar vasutk iparpártolása.

A kereskedelmi miniszter most adta ki a magyar vasutak és hajózási vállalatok anyagbeszerzéséről szóló statisztikáját. Egy kis figyelemre méltó ez a kimutatás, mert megmutatja, hogy a magyar vasutak mennyit költenek éventek különböző anyagokra s mennyit jut ebből a magyar iparunk. Az összes beszerzések értéke az 1908 évben 270,170,601 korona volt, ebből beföldi beszerzések 224,117,536 korona, külföldi beszerzések pedig 45,751,065 korona. Ez az arány kétféleképpen kiegészít Százalékokban a hazai fogyasztásra 79,56 százalék esett, míg a külföldnek 20,44 százalék jutott. Igaz, hogy ha az előző évek eredményeit vesszük arányul a helyzet sokkal kedvezőlenebb. Evróléve

emelkedik a külföldi beszerzések százalékos állása. 1898-ban 9,7, 1899-ban 11,3, 1900-ban 12,5, 1901-ben 11,6, 1902-ben 8-05, 1903-ban 10,9, 1904-ben 10,1, 1905-ben 11, 1906-ban 12,6, 1907-ben 19,5, 1908-ban pedig 22,44 százalék jutott a külföldnek a magyar vasutak beszerzéséből. Ez a növekedés számát igazolja hogy az utóbbi három évben sokkal nagyobb arányban emelkedett a külföldi beszerzés, mint az előző hat évben. És különösen meglepő az emelkedés 1906-tól 1908-ig, amikor 12,9 százalékról 20,44 százalékra növekedett az arány a hazai ipar rovására. Mindeztessre jó volna, ha a társaságok nagyobb gondot fordítanának a beszerzésüknél a hazai ipar érdekében. Legalább a vasutak és hajózási vállalatok járjanak elő jó példával

HIREK.

A közéleti kötévények pupillitáriusa. A Magyarországi Pénztételek Országos Szövetsége felterjesztésre ma fordult a pénzügyi minisztériumhoz, kérve, hogy a pupillitási kedvezmény, mely miniszteri tanácsi határozattal Pozsony, Fiume és Zágráb városok köztvényeire kivételképpen megadott, az 1877. XXXIII. t. sz. alapján kibővítséjett költségkönyvekre is kiterjesztessék. A kört kedvezmény megadása a közszégek hitelenek oltósága tételét és könnyebb elhelyezését segítené elő.

Hahaszúrta a csendőr. Mendrendítő esetről értesítenek bennünket: A lakosai uradalomban mint mezei munkás volt alkalmazott Kondos János 25 éves karmacsai illetékes legény, ki vasárnap este több társával mulatott. Az itas állapotban lévő garázda legényeket a csendősről rendre intették, de eredménytelenül. Ekkor történt, hogy a börtöl felévitte Kovács János Czinkó József eszternek, ki őt a kőszégházra akarta kísérni, és Kovácsot egy zsúrtába, hogy a zsúrony a hátán jött ki. A szerencsésen embert életveszélyes sérüléssel bevitték a szigetvári kórházba, hol iszonyú kínok között legvél 7 órákor kisenvedett. A minap meggyékben

cselekményeit irányítja, a mely tudatában erősen él. A japáni ember a tett embere. Nem emelkedik, hanem cselekszik. Tettei közzé azonnal és fanatikus bátor annak kivételében. Ezzel magyarázható az oly gyakori politikai merényletek. Egyénisége kevésbé kidomborodott a japánok az európaián, — amint jobban kifejezett azonban nála az, hogy magát alárendelje a közérdeknek s az egész céljára szolgáló részeket tekintse.

Nippon nép kitűnő kézműves, de mint kereskedő megbízhatatlan és gyámság szedője. Ravassága pedig szinte páratlan.

Érdekes képet fest a japánok vallásosságáról. A vezetők osztályok teljesen hitetlenek, de azért a vallás külsőségeit a legnagyobb lekiismeretességgel követik s ezt a tömeggel szemben például társadalmi kötelezettségek tekintik. A köznép fanatikusan vallásos s vallásossága ezernyi habonával folyik össze.

És életet maguk kevesebbre becsüli a japáni az európaián; ilyen fellegfára nevelik őt társadalmi környezete, a gyakori elemi katasztrófák, vallásának bölcsesége. Innen magyarázható az öngyilkosságok feltűnése nagy száma.

Felveti azután azt a kérdést a szerző, így lesz-e ez máskor is a változók-e meg a japáni nép természete is idővel? Aliban a véleményem van, hogy a nyugati civilizációnak s eszméiről mindig erősebb befolyás it is változást fog előidézni, de a japáni lélek még sokáig meg fogja őrizni alapvonásait.

(Vége következik)

A mai Japán.

Ludovic Neudeau francia író érdekes könyvet írt a japán népről. Színes, hangulatos képet tár elénk a könyv írója: a nyugtő-gözög mai Japánról. Egy francia sociologus-publicista munkája az, aki a japán-orosz háborúban a mandzsuriai orosz hadseregnél volt harctéri tudósító. A munkőnen csata után a japánok elfogták s Japánba vitték, ahol egy évvel hosszabb időt töltött. Előszöröken bántak vele, befolyásos embereket ismert meg s alkalpon szümmőgy vette a sociologus éles tekintetével a szélső-középséget nagyhatalom viszonyait.

Mindenekelőtt a japán vitézség lélekataná veszi boncközé alá. A japán katonáknek a háború folyamán az európai ember bűmulatbaegő hálalmegvetése s hősiessége egy évezredek óta háborúkban edzett vitézi osztály (a samurai törzs) morális erényeivel vezetett és fegyverrelt népnek nemcsak lelkesedéséből származott. Általában a japáni társadalom jellemző s uralkodó társas érzemének a rajongó nemzeti érzés és a fajszereget teljára, mely e társadalmat olyan ünneptudására és hálalmegvetésre foglalták meg, minőre a történelemben nem sok a példa.

Ma kizánok, föld- és tengerrengések s más kozmikus katasztrófák, a multban elfolytonodott gyakori inasgek, kétezer évnek felnyitása belső és külső harcokban lefolyt története alakította ki a japáni társadalom

jellemét. A most átélt nemzeti nagy idők csak sokszorosára fokozták annak kiváló katonai tulajdonságait. Szóval a japán társadalom erősen, s agán viselte a legutóbb lefolyt eseményeknek a nagy idők sugárzó hatását. A szerző azt tartja, hogy ezek a katonai erények nagyrészt önbizalmon s alapulnak azon az önbizalmon, mely a modern japán társadalom s hadsereget egyenlő értékűnek sőt jobbnak tartja a fehérjára ellenségenél.

A japánok faji bátorságát mindennél jobban igazolja történelmük. A mongol faj legbarbarságjából származnak ők. De a felelőtlenség nagy mentesség az ő kiváltásuk sem lehet. Példa erre az 1863-iki franciákkal esemény, a mikor ugyazvalon ellenállás nélkül adták fel a bombázott erődöket.

Eros lélektanú érzékek elemzi a japáni társadalom lélektanát s a jellemző sajátosságait kifejező történeti tényezőket, melyek főleg a következők: a régi japán izgalom nélküli szigori törvényekkel foglalkoztatott megalomozott társadalma, a japán természetmentum példátlanul frenetikus állapotok, melyet csupán erős akaratuk leplez sok esetben nyugodtá. Hozzá kell venni, hogy Japán már sok század óta nagy katonai állam volt, hogy az idegenekről való félelem s azok gyűlölete tömörítette egyetemesen a Japán államot s hogy a japáni nép szemében az orosz háború védelmi harc volt s forradalmi fellázadás a fehér faj elnyomása ellen.

Általában a faji szempont, a faji érdekek tudása s a fajuk harcának ténye az, amely a japáni nép gondolkodását befolyi,

esen
ez a
hogy
szél
tem
hata
Nyú
Egy
ban
orsz
ere
tem
Szor
iv, u
Teki
tul
a fr
Orsz
szor
teny
kiál
ban
kezi
külö
nyí
kerül
nem
híre
őle,
ítél
dett,
A k
tasv
az u
Vácó
Eendr
az új
főle
tárj
szim
nem
vite
A jog
reform
az új
hullg
Tudon
nem
rossz
közre
a leh
hozza
határ
egyik
van is
léte
értok
lani c
ideg
korba
a XV
judo
légal
meg-
huz-
ezim
cikkek
ségiel
figyöl
A XII
borjöl
vol a
álthg
A XV
bus
váltk
szorre
huz a
a f
indul
köt m

csendőrszavon áldozatát. Ugy hiszik, hogy ez a két esztendő okot szolgáltatna arra, hogy illetékes helyen kisse-komolyan, európai szemlélben foglalkozzanak a csendőrség hatalmi körének szabályozásával.

Országos baromfiáris Sopronban. A Nyugatmagyarországi Földművelési Gazdasági Egyesület október 23., 24. és 25-én Sopronban a régi városi lovarda fedett helyiségében országos tenyészbaromfiárisát rendez. Az erre vonatkozó bejelentések legkésőbb szeptember hó 30-ig fenti egyesület elnöke, Szombathelyre küldendők meg, hol bejelentő is, ugyszintzen bővebb felvilágosítást nyerhető. Tekintettel arra, hogy ez lesz az idén Dunántúli egyedüli nagyobb baromfiáris, melyen a földművelési minisztérium megbízásából az Országos Baromfiáriszárk Egyesület a szomszédos vármegyéket területen kiosztandó tenyészanyagot szerzi be és a munka közben kiállított baromfiak 80%-a 10 korona átlagban értékesített nyert a vásár sikeresnek ígérkezik. A baromfiáris alkalmával egyidejűleg különféle baromfi keltezők állíttatnak ki, melyekkel gyakorlati beutazások végezhetnek.

Utolso felvonás. Hentz Károly, a fővárosi kerület volt néppárti képviselője, aki azóta munkajuttatást vedelt, a mandátumához nem jutott, azzal lett elengedve, hogy híre, hogy kegyelmez gróft paródián megölte. A bíróság három évvel állományozta ötle. Hentz hosszú időn át azon mesterkedett, hogy büntetését valahogyan kikerülje. A kerületben próbált szerencsét. Ott nem sikerült. Nem sikerült a munkajuttatás támogatás sem. Kénytelen-szedetlen eljött tehát az utolsó stációhoz. Telpapírt jelentkezett Vácra, hogy büntetését megkezdje.

„A jogi szakoktatás.” Csimizma Endre dr., volt képviselőnk, is hozzájárult az ügyvédioktatást most élelően foglalkoztatni kérelmez. Ez a szakoktatás ösztönözött rajta fel a kelt. A „Magyarország” telpapír számban is elcikkben az országos adatkészletét megjavaslja. Végtelenségig a követelző zavarban foglalja össze:

Gyökereken két felület a kelt gyogyait. A jogi szakoktatást teljesen és rendszeresen reformálni kell. Aki az egyetemre beiratkozott, az legyen köteles eljuttatni az előadásokat, hallgatói — tanár prelegálás és tanulmány Tudomány asztal-központján eljáratni nem lehet. Válaszagos bírá: helytelennek, rossznak bizonyult tanrendszert fenntartásával közzémondani az ifjúság megfontolása, az a kétségbeesés, ódóval, ódóval, rendszeresen hozzácsokoltatni.

A huszárak történetéből. A huszárak határtalan emelkedése miatt a házasságok ügyi reményből a muskás esnek. Vátaban van is okuk rá, mert a huszárak meg sokszor éretek el olyan magasságot, mint most. A huszárak egy nem jelenik azt, hogy régebben a huszárak egy bizonyos fokozatig bizonyos ideig megálltak volna, mert míg a hárszavonban a huszárakban állandó volt, addig a XVII. században csak a vasrúpokba jutott husz, míg hetköznapon fegyverekkel járuldoztak. A közönpörök a jövendőleguágybírságot a kövekköznap oszlott meg. Nyegyzőreket konyvra, füzőreket huszra, akik meggyőződés szerint a kelt cikkekre és a főmunkáradat 21 frankjával adták. A század végén emelkedés mutatkozott. A husz kilogramma 14—21 centimes kőzött vállalkozott. Már a XVII. század elején egyszerű 40 centimesre szállt föl egy kilogrammus ára. Ezen hallatlan emelkedés miatt a fegyverköznapok kőznap mozgatlan indult meg a házasságok ellen. 1742-ben két házasságot mindaddig egy törvény ház-

lak, amíg a huszárak le nem szállították. Tehát a krensi husz-fordalomnak már előzményei is voltak.

Molnár János praetulus, az eszterházi körület országj. képviselője a hét évvel ezelőti országj. megválasztásán Budapesten is így kéri, hogy az idők során senki se keressék fel őt sem személyesen, sem pedig levélben.

Mészárosok a huszárújság ellen. A fővárosi mézárások küldöttéje jzt zombaban a miniszterelnöknek, intézkedést kérve a huszárújság ellen. Kiemelték, hogy nem hagyhatják méltánylás nélkül, hogy a marháhuszárújság közönségének teherrel és nem fokozható és minden áremelés nélkül a fogyasztás csökkentését idézi elő. Kértek némi helyi jellegű presumit rendszámban lépésben szabad előállt behozhatat a halkan álmunkára. A miniszterelnök igen szívesen fogadta a küldöttéket, de azért érdegetekel beusztatta, de azért érdegetekel minden a régben: a huszár egy emelkedik.

— A hét humor. Pesti hírigénye.
— Jaj jaj, doktor ur, oia van az uram! — Mi a baja? — Meghalt, azt ágnak esett. — Ne féljen, jó asszony. Csak essen vele ro! tejjel vagy orot. Alól meggyógyul! — Azt nem tudom, de ha tünet kap téle, rögtön jelentse nálam. — Szalma az, egyekét közt. Blau ur: Hallja, fizetel Lebovics ur, miért látogat ill szalmaözvegyek víz asztalán becses orrát? — Lebovics ur: Helytök el, nem írt a feleségem. Blau ur: Hogy lehet az? — Lebovics ur (vezgimán): Meg el sem utazott. — Jól alkalom. Prató pincér: Hallotta főnök ur? Pápa őzsztégség megrendszámbayozta a kapucinusokat. — Kéves: Helyes. Ez nagyon jó alkalom. Most már megint fel lehet emelni két krajczarral a kapuciner árat. (Borsszem Jakab): — Aviatika — Hallotta, hogy egy Guidon nevű eszmadia repülőgépet keltit föl? — Orlatam és bizom benne, mert a neve hivatalos. — A neve? — No igen a Guidon tulajdonképpen pénz. A pénz pedig csakugyan repül. — A baj! — Hát hogy van? Hogy van? — Közösödő szavon. Talvly megösmöltem, már van egy kis gyermekem is, most várom az anyósom látogatását... — Hja! Hja! Így van az... Ha az embert egy baj éri, azután sorra jön a többi... — Lehetetlen. — Budapesten is meg kellene csinálni a tej-bojtot! — Ez lehetetlen! — Miért? — Mert a tejet már eleve bojtolták a milimárk! — Képző művészet. — Hogyan, Protr ur, hírezt korom! adott azért a képt? Teringett el már pénz! — Dehogy is pénz! Különben is ezt a képet csak a családok szobájába tétel... — Kéretelm. — Mit gondolsz, hány polár sőr a Schönholzer napi szaksége? — Azt hiszem, egy tízrúpás busz polár közt ingadozik. — Épés — Blau ur, a maga anyósa meg egész fiatal asszony! — Köszönöm. De mit vételetem én magának, hogy direkt kellemetlenséget mond nekem! — Automobilizmus. Múkos Mandzja kedv sógor, már gúzoltak el azok a muskások olyan sok embert? — Bacsó! Mogy mindnyegykem fekete púpaszeme van az orrán: („Kakas Marton”).

Kóphea. (Sertéssz.) A község sertésállománya között fellegült a sertésvész. A hatóság a zárlatot elrendelte.

Felsőpalya. (Tanniszerveny.) A felsőpalyai tenniskub 20-án déltán 3 órakor dijküldizással egybekötött tenniszverseny rendez. A verseny győztese között öt értékes tárgy kerül elosztásra. A vasuton érkező vendégek részére koskák és automból állanak rendelkezésre.

Fertőszentmiklós. (Kabár-estély.) F. hó 6-án a fertőszentmiklói ur ifjúság a Payer-fele vendéglőben jétéknyevára táncmulatsággal és konfetti-csatával egybekötött kabár-estélyt rendezett. Dícséretremlő az az aglítás, mellyel ilyen kis helyen pár nap az ifjúság oly élvezetes és kellemes estélyt tud összehozni. A misor változatos és öletes volt. A szóp táblában vidékri is megjelent közönség lelkes sámban ünneplte a szereplőket, akik közül többen a műkedvelő előadások színvonalán felül álló művészi ráteremtésűek voltak a közép helyűket. Különösen szellemes és bájos Mimi zene önk és dialóg számai és Bárony Kálmán kupléi. Az előadást tánc követte, amely természetesen a késő hajnali órákig folyó hérvél és igaz jó magyar kedvvel. Dícséret illeti meg Fertőszentmiklós ur ifjúságát a minden tekintetben sikerült mulatság rendezését, amelyből a maguk részét a bájos fertőszentmiklói urleányok is kivették.

Csorna. (Rakowsky megátdmát mandátuma.) A fővárosi lapok — úgy látszik közös forrásból — azt a téves hírt közzélik, hogy a Rakowsky István csornai képviselő ellen beadott petícióit a kir. Kuria szeptember 23-án fogja elítélteni. Ez a közlés téves. A Kuria vádlásait tanácsa a nagy színet alatt nem nökködik és így alkalmá sinet a már megállapított terminusok megváltoztatni. A petíciók után a napon fogják tárgyalni, amint azt annak idején közöltük, nevezetesen a Rakowsky István elleni petícióit az 1. vádlásúak tanácsa szeptember 13-án tárgyalja Jankusó István kuria bír előadás melett.

Füles. (A mutheti tűz okai.) Mint jelentették, mult hét kedjén Mersichy Ferenc házában tűz ütött ki, mely csakhamar nagyobb arányokat öltött. Beszéltek arról, hogy a tűz oka gyufagáz és bosszu míve, a megsejlett szőnyeg vizsgálat azonban mindalaptólta, hogy a tűzet a személyzet vigráztalansága okozta.

Beled. (Megadult kandizás.) Horváth István 14 éves bojtár tegnap hazatérve a disznóorszárt, rövidültyú kanusz-ostorával nyugtatta a maradozó kant. Az állatnak ez a bízatlanság sőtlegem teszteltet, mert egyszerre csak visszafordult, vadul neki ment a fiúnak, fellékte és marul kezdte. A flu kiabálásra segítségére siettek emberek csak kutyákká birtak magyehozhat a kant a furót elvitáttani. A megátdmát veszélyes sebekkel borítottan fekszik beteg.

Felsőpalya. (Könyvadamány.) A földművelésügyi miniszter Felsőpalya községnek száz kötetből álló népkönyvtárat és a szükséges széknyrú beszerzéséhez husz koronát utalványozott.

Sorozások. Lakompak, Rézény, Kabol, Veper, Felsőpéterfa, Mészverem, Csórónfalva és Fertőrákos községekben f. hó 16-án soroznak.

Lók. (Az árvízárószultak jádrá.) Sztáfanics Árpád helybeli körgyörgy körlete községéből a krassó-szótanyágról vándorolnak jávára 12 koronát gyűjtött meg, a melyet illetékes helyre juttatás céljából megküldött a soproni kir. adóhatalomnak.

Sopronkeresztur. (Államköteteki elbocsáds.) A belügyminiszter Stern Jakab helybeli illetőségű kereskedő wieni lakos mejjével szűkített Stern Antónival, továbbá Ernesztina, Henrik, Erik, Margit és Leopoldina nevű gyermekeivel a magyar állam kötelekéből elbocsátotta.

VIDÉKI HIREK.

Hátrahurt betegség. Lakompak, Lók, Dobóvár, Lalfalva és Rézény községekben a hátrahurt betegség szótanyában felépett. A hatósági övintézkedések a betegség továbbterjedésének megállítás céljából meglettettek.

Sopronnylak. (Tízelt jászó gyermekek) Hódosi M. helybeli cigány 3 1/2 éves gyermekek felügyelet nélkül maradtak, otthon gyújtott talajt és azzal játszott kezdett. J. tétik községben azonnal elcsomagolt felügyeltet a szótalban levő szalmát és melett az arra járók a veszedelmét észrevették volna, a gyermek a füstbe fullt.

(Miro jó a husrágás?) Erre a kérdésre adja meg a választ a Balaton-balásati részvénytársaság idei mérlege. Rossz éve volt a vállalatnak. A fejlődéssel töbi halászat elmaradt az idén, mert a Balaton nem fogott be elég. Ez már magában lenne nagy kár. Ezekivül nagy hozások korlátkor sorra a szerződésben vállalt kötelezettségek alapján. Vagyis az üzletmenet az 1909—1910. évben határozottan kedvezőtlen volt. A vállalat veszteséggel, vagy legalább is a mult évnél kisebb nyereséggel keletelt volna, hogy zárja mérlegét. De ez, — hálta az idén nagyobb nyereséggel ért el, mint az előbbi — kedvező évben. 86.549 korona 87 fillér liszta nyereséget mutat ki a mérleg, amely nyereséggel 50.000 korona jut a részvényesekre. Vagyis egy részvényre csekély 50 korona. Ez az osztalék kissé enyhíteni fogja a husrágás gazdasági hatását — a részvényesekre nézve.

(Védekezés a munkanélküliség ellen.) A munkanélküliség ellen való védekezés ügyében szeptember 18—21. napján Párisban tartandó nemzetközi értekezletre eddig husz államból 413 résztvevő jelentkezett. A konferencián a nemrégiben megalakult magyar országos bizottság szintén részvevő több kiküldöttel és előadóval Magyarországról dr. Ferenczi Imre, dr. Bud János és dr. Vidacs Gyula lesznek tagjai, a magyar országos bizottság tagjai dr. Földes Béla elnök és dr. Mandelló Gyula titkár vezetésével tisztelettel vesznek részt a konferencián.

(Készülnek az új monopóliumok.) Az ország pénzügyi helyzete olyan, hogy új bevételi forrásokról kell gondoskodni. De hogyan? Egyszerűen úgy, hogy monopóliumokat teremjen az állam. Így idővel monopólium lesz a gyújtóból, a petróleumból, szeszből, kávéból, idővel a szénből és valamikor talán a cukorból is. Ezt azért lehet megjosolni, mert az állam nagy kiadásaira nem talál majd más fedezetet, mint az egyetemes adót. Ausztriában már előbbre vannak a kérdésekben, mert őket az állam finanszírozza szorítják, mint Magyarországot. Ezért érthető, hogy Ausztriában már teljesen befejezték a gyufa- és szesz-monopólium behozatalára vonatkozó előmenetelket, a petróleum- és kávémonopólium kérdéskörben meg soróvony folynak a tárgyalások. Az osztrák és a magyar kormány elvi kérdésekben már tisztázott álláspontjukat a monopóliumok kérdésében és semmi kétség, hogy ez az áldás a mi nyakunkba is szakad.

(A marha-tuberkulózis győztesre.) Párisból jelentik nekünk, hogy Ariving tanár, a Lyon állatorvosi iskola igazgatója, a legutóbbi természettudományi kongresszuson előadta, hogy sikerült olyan olívszert találnia, amellyel a marhák a tuberkulózis ellen immunizálhatók. A marhatuberkulózis leküzdésére irányuló mozgalom már évek óta elsőrendű feladatát képezi számos kiváló tudósban, amál is inkább, mert régebben azt hitték, hogy a marhák tuberkulózisa a nyers tej élvezése által az emberre is átvihető. Eppen ezért Behring tanár arra törekedett, hogy a marha-tuberkulózis elleneszeret megtalálja és 1906-ban nagy feltűnést keltett, amikor az általa feltalált „tulszalkutin“-ban olyan olívszert mutatott be a tudományos világ legnagyobb részét magáévá tette és így a marha-tuberkulózis elleni küzdelem az emberiség szempontjából fejezte nem birt az a jelentőséggel, mint korábban. Ariving fedőzése mindamellett nagy jelentőségű, mert a marha-tuberkulózis egyike a legpusztítóbb állati járványos betegségeknek, amelynek évenként rengeteg mennyiségű kérődző esik áldozatul és amely a mezőgazdaságra nézve valószínű csapást jelent.

(Darányi és a rákok.) Amikor a „nép utja“ tárcájától megvált, feltűnő hídséggel bucsuzott el az általa rendelt geológusoktól. Ez annál is inkább feltűnő volt, mert Darányi az utolsó idők különös kegyelmében részlette a geológusokat ésők is rajongtak a „nép utjiért“. A honyodalmat is ez a rajongás okozta. A geológusok elhatározták, hogy a legközelebbi felfedezőnek új ösényfajt Darányiról nevezik el. A sors különös humora következtében a legközelebbi felfedezett új ösény egy rövidfarkú rákfaj kiválta volt. Ezt neveztek el Darányiról „Darányia granulatak“. Bihirosókos Darányinak. A nép utja az első megfelpetés hatása alatt nagyon örvendett a kedves figyelmének. De annál kínosabb érzések fogták el, amikor gondolkozni kezdett a dologon. Nagyon megérthetelt a különös figyelemért. Hogy mint bibircékos Darányit örökítették meg a tudományban, az még nem bántja. De az nagyon felindult, hogy miért nem keresek neve, viselőjeül legalább egy másfajja rákot.

OSITKOVICS-KÁVÉHÁZ
teljesen újonnan berendezve, — Három kitűnő új billiárd. — Naponta
Zene-estély.
Kezdete este 9 órakor. — Számos látogatást kór
OSITKOVICS PÁL, kávéés.

GOETZLOFF OSZKÁR
fényképezési műtermek
SOPRON, Kossuth Lajos-ut 31.
Ó csász. és kir. Fensége Lajos braganzai és orléans herceg udvari szállítója. Hohenlohe Waldenburg herceg Ó mellósága szállítója, ajánlja magát minden adandó alkalmi felvételre képesítapoktól kezdve (6 db. 2 K) a legművésziessébb gummi- és pigmentnyomásig. — Vidéki meghívásoknak azonnal eleget teszek és csak azok árakat számítom mint helyben. — Szoba- és sportfelvételekben specialista vagyok.

Külföldre Budapestben 1896. és 1899. Páris 1900., Pozsony 1902. és Sopron 1904-ben.
OKTATÁS
kézügyességben (Stüja), rovatlasz lepos és dombura faragásban, berakott munkában (interierben), fa- és bérögésben, bérögésben, ugyintén szabadkézi-, mértani- és praktikus ipari szerajban saját mintákon szerint, amelyek Magyarországon ma már 300 iskolában alkalmaztatnak. — Átvesszek mindennemű templómunkákat, u. m.: ollárak, szeszékek, szobrok stb. faragását és javítását. Tisztelettel
PINTER IGNÁC
Iparszak- és rajztanító
SOPRON, KURUCDOMB.

Soproni Takarékpénztár
Sopron, Széchenyi-tér 19.
Befétek
takarékpénztári könyvre és folyószámlára.
Felzárólag kölcsönök.
Előlegek
értékpapírokra.
Folyószámla hitel
fedezet mellett.
Váltószámlatitolás.
Valamennyi üzletágban, a legkedvezőbb feltételek.
Magánpénztár kibérlése
(Száll. Deposits) páncél-szobában.
E felek részére nyitva 9—12 óráig.

SCHÖBERG MIHÁGY
éplítkezési vállalkozó :: Sopron, Vasut-sor 3.
Ajánlja magát a v. g. munkáknak minden az építőlparba nagy műm elkészítésére, melyet olcsón és pontosan eszközöl.

Alulírott tudomására adom Sopron város tekintetes közönségnek, hogy az „IRGALMASSÁG“-hoz címzett
GYÓGYTÁRAMAT
mely hivatalosan megvizsgáltott és amelyet szigorúan a magyar gyógyszerkönyv III. kiadásában előírt szabályokhoz ragaszkodva rendeztem be, e hó 16-án átadtam a forgalomnak.
Teljes tisztelettel
GALLUS JENŐ
Sopron, Magyar-utca 6. szám alatt.

Boór András
éplítkezési üzlete
Sopron, Dómonkos-utca 3. sz.
ajánlunk új építkezés, átépítés és hozzáépítés árúdírtára és kintléltára, éplítkezésekre, nevelés helyiségekre szárazz telelre; dívsz rubrikáinkat, készltt bármely helyszíni felmérés befejezt bármely rakberkítésre számra.

Általános Forgalmi Iroda

Telefon 326.

Sopron, Kolostor-utca 15. szám.

Telefon 326.

Az iroda állandóan bizományi raktárt tart, minden néven nevezendő ingó és ingatlan adás-vételét közvetíti, ad információt, felvez hírdetéseket a világ bármely lapja számára, készít reklámterveket és vállalja azok végrehajtását.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSBE.

	Aug. 11. zárlat	Aug. 11. zárlat	Aug. 11. zárlat
Magyar hitel	858.50	859.—	807.—
Oszttrák hitel	666.10	665.50	664.50
4% os koronajárások	91.75	91.70	91.70
Államvassal	483.—	483.—	483.—
Jelzálogbank	587.—	587.—	587.—
Lezárlat Bank	311.—	309.—	306.—
Hazai Bank	744.50	745.—	747.—
Nagyar Bank és Kereskedelmi részv.	691.50	691.—	691.—
Römmagyar	635.—	—	640.—
Selymárjány	739.25	739.—	737.—
Közeleti vassal	378.—	375.—	373.—
Városi villamos	144.—	—	—
Adria	318.—	3.2—	312.—
Atlantica	—	—	—
Trányzat: Lantán.	—	—	—

BUDAPESTI GABONATŐZSBE.

(50 kilogrammonként)	9.69	9.81	9.81
Buna októberre	7.35	7.50	7.45
Rozs októberre	7.21	7.40	7.31
Zab októberre	5.78	5.70	5.70
Trányzat: májusra.	—	—	—
Trányzat: Szőlárd.	—	—	—

BECSI ÉRTÉKTŐZSBE.

	666.50	664.75	664.—
Oszttrák hitel	859.75	858.50	858.25
Magyar hitel	746.75	746.—	746.—
Államvassal	716.50	743.75	742.15
Alpesi	111.60	111.50	111.50
Beli vassal	93.00	—	—
Oszttrák járások	—	—	—
Trányzat: Szőlárd. Magy. értékek	—	—	—
Javítottak.	—	—	—

PÉNZ.

: kölcsönöket : házakra, telkekre, második és harmadik helyre biztosan és . . olcsón közvetít . .

Előjegyzésben,

eladásra és megvételre házak, telkek, szőlők, üzletek helyben és vidéken. . .

Apró hirdetések.

Aki hetenként **40 koronát** könnyen és állandóan keresni akar, forduljon **L. Schaecker,** Wien, 104—XVII/2. Postafiók 180-hoz.

Helyi ügynökök magas jutaléka, elsőrendű háztartási cikkek : áruházaik keressék ! Kérjétek az **Általános Forgalmi Irodában** Sopron, Kolostor-utca 15.

Kereskedelmi iskolát végzett leány keresne állást, azonnali belepésre, irodába. Cim :: a kiadóba. ::

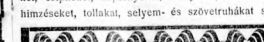
18 éves csendes szökekönyveszeretőn (leány) 400 000 koronára **Nagyonk.** kint élőkön feljött testvérrel, öszi működésbe lépés mellett keresni szeretne helyi üzlet üzemeltetésére. Csak a kecskeri ajánlatok kérések válassza.

Uj. Gecseg Gyula

keimefestő, vegytisztító és tiszterné mosója **SOPRON, Széchenyi-tér 12. és Alsó-Gözev-utca 17. sz.**

Elvállalok festésre és tisztításra egyruhákat, irtás és női öltönyöket, díszítő-butorzóveteket, függönyöket, csipkéket, napernyőket, keztyűket, szőrméket, himézseket, tollakat, selyem- és szövetruhákat stb.

Butorok.

Minden butorvásárlónak saját jól felfogott érdeke hogy butorszakségletét

GOSZTONYI GYULA

műasztalosnál Sopron, Pétfőli-tér 7. sz. a. szerezze be, hol mindennemű butorok a legszebb és legjobb kivitelben, jótállás mellett, a saját műhelyében készülnék. Ugy képzésért, mint részlettelítésre a legolcsóbb árakat számít, melyről teljes felelősség vállalattal. Minden megrendetés a rendelés kézhezérése :: a legújabb tervek és rajok szerint készül. ::

Jutalékos utazót

keres előreműködő gégyár, különösen a varrógépek számára alkalmas. Ajánlatok „PROVISION” jelző alatt **EDUARD BRAUN** hivatalos irodája Wien, Rotenturmstrasse 9 címen.

Jó minőségű csomagolópapír

kilőja 12 fillérről kapható a kiadóhivatalban: **Sopron, Ógabona-tér 18. sz.**

T. c.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy eddig **Sopron, Színház-u. 21. sz.** alatt levő műhelyemet helyszükre miatt **1910. év augusztus elsejével** **Sopron, Ógabona-tér 6. sz.** a **Bergmann-féle házba** helyeztem át.

Ugy mint eddig, ugy ezennel is azon leszek, hogy a t. közönség becses kíváncsi teljes erőmtől telhetőleg kioldásom. Ajánlom b. figyelembe a legjobb és legszebb kivitelű szövetekkel felszerelt állandó raktáromat, valamint saját felügyelet alatt álló műhelyemben készülő legújabb angol és más divatu öltönyeimet. Minden, a műhelyemben készült darabart felelősséget vállalok.

Továbbra is kérve a t. közönség minél számosabb megkezesését, maradok kiv. tisztelettel

BÖRÖCZ GÉZA szabómester **Sopron, Ógabona-tér 6. sz.** (Bergmann-féle ház.)

Könyv- és könyvnyomdai munkákat szép és tiszta kivitelben szállít a »Petőfi« Könyvnyomda R.-T. - Sopron.